

REFERAT FRA SAMARBEIDSMØTE MELLOM ADVOKATFORENINGEN OG HELSE- OG BARNEVERNSNEMNDA I AGDER

Møtedato: 11. januar 2024 kl.14.

Sted: Barnevern- og helseneemnda i Agder

Til stede: Siv Torunn Skagestad (nemnda), Helle C. Lineikro (Vest-Agder krets) Lise Ilstad (Aust-Agder krets, referent)

1. Saksutviklingen i Agder

- Totalt inkom det 165 saker til nemnda i 2023, mot 182 i 2022 og 165 i 2022. Det ble fremlagt statistikk også for øvrige nemnder, og med visse variasjoner har saksmengden holdt seg på et rimelig jevnt nivå på 2000-tallet.
- Nemnda hadde 37 samtalemøter i 2023, mot 50 i 2022. Merk endring i forskrift om samtaleprosess, nemnda har nå ikke anledning til å kreve at det samtykkes til samtaleprosess før tidligst ved utløp av tilsvarsfrist, samtaleprosessforskriften § 4 første ledd.
- Alle nemndene kan oppleve noe svingninger i sakstilfang, hvilket gjør det utfordrende å planlegge med riktig bemanning.
- Departementet har anmodet nemndene om å sørge for at det ikke blir store ulikheter i saksbehandlingstid. Nemnda i Agder har bidratt til å utjevne saksbehandlingstidene mellom nemndene, både ved sakshjelp og overføring av kommuner. Nemnda i Agder har blant annet hatt fast ordning med å avlaste Nemnda i Rogaland, i tillegg til en midlertidig ordning der Nemnda i Agder med hjemmel i barnevernsloven § 14-1 behandlet saker for kommunene Egersund, Lund, Bjerkreim og Sokndal fra 7. august 2023 til 1. januar 2024.
- Det var enighet om at ordningen omkring berammelse fungerer tilfredsstillende både for nemnda og advokatene.

2. Barnevennlig prosess

- Forskrift om barns medvirkning i barnevernet trådte i kraft 1. januar 2024.
- Å sikre at barn får full tilgang til rettsprosessen krever særskilt tilrettelegging, viktig at alle aktører anerkjenner at barnevennlige rettsprosesser er en forutsetning for barns «access to justice».
- Nemnda i Agder har tatt temaet barnevennlig prosess på alvor, og jobber aktivt med dette.

- Fjorårets arbeid i samarbeid med Advokatforeningen med å få organisert en egen liste med prosessfullmektiger for barn med partsrettigheter, er et utslag av nemndas arbeid på dette området.

Nemnda er glad for at Advokatforeningen bidro til å få ordningen etablert. Nemnda har opplevd at advokatene på barnelisten har vært tilgjengelige og prioritert disse oppdragene, hvilket også er viktig for at ordningen skal fungere etter sin hensikt.

Foreløpig vurderer nemnda at man fortsetter med 5 advokater på listen, hvilket også sikrer behovet for mengdetrening. Ordningen evalueres årlig, og det avholdes også årlig dialogmøte mellom nemnda og advokatene på listen.

Departementet har ellers begynt å se på om forskriftshjemmelen i barnevernsloven § 14-7 tredje ledd skal benyttes, men dette vil uansett ta tid.

- Barneverns- og helsenemnda på nasjonalt nivå arbeider også med en nasjonal veileder om barns medvirkning, som planlegges ferdigstilt omkring mars 2024.
- Barneverns- og helsenemnda nasjonalt har utarbeidet to filmer hvorav den ene er rettet mot barn som ikke er part, og den andre gir info for barn som er part. Filmene ligger tilgjengelig på hjemmesiden til Barneverns- og helsenemnda, og advokatene oppfordres til å bruke disse i praksis i møter med barn/ungdom. Link til filmene: <https://www.bvhn.no/barns-medvirkning.6506267-565544.html>
- Planmøter særskilt viktig verktøy i saker med barn med partsrettigheter, det vil uten unntak avholdes planmøte når barn er part i saken. Samtaleprosessforskriften § 4 stiller også krav om at nemndleder skal tilby planmøte hvis partene samtykker i samtaleprosess.
- Nemnda har god erfaring med at planmøter avholdes på teams, og ønsker å fortsette den praksisen. God forberedelse fra alle aktører sikrer godt utbytte av planmøtene, og god tilrettelegging for både effektiv og barnevennlig opplysning og gjennomføring av saken videre. Det bør tilstrebes av alle aktører at mest mulig av det som kan avklares i planmøtene, faktisk blir avklart.
- Et særskilt viktig tema for dialogen i planmøte, er hva barnet/ungdommen har av info om egen sak fra før. I tilfelle noe er ukjent for barnet, er det viktig å drøfte hva det er nødvendig at barnet får informasjon om, og hvem som best orienterer om det. Siktemålet må være å unngå at barnet/ungdommen får uheldige overraskelser i saksavviklingen, og samtidig må det tas tilbørlig hensyn til barnets integritet og verdighet. Man må jobbe for å sikre både god opplysning av saken, og at barnas interesser ivaretas innenfor rammene av hensynet til sakens opplysning.

Et praktisk eksempel: Det bør unngås at barnet/ungdommen i prosedyrene får seg en overraskelse, eksempelvis info om at foreldrene støtter barneverntjenesten.

- Barnevennlig prosess forutsetter også økt bevissthet omkring språk og begrepsbruk hos alle aktører, hvordan best stille spørsmål til og om barn, hvilke konflikter løfter man opp og ikke osv.
- Barnevennlig prosess handler også om omgivelsene som møterom/venterom, lengden på møter, antall og lengde på pauser etc.

3. Aktiv saksstyring

- Nemnda har hatt møte med barnevernledere og kommuneadvokater 11. september 2023. Viktig tema på møtet var i tillegg til barnevernlig prosess, blant annet begjæringene og omfanget av bilag/dokumentasjon som sendes inn.
- Viktig tema også for private parteres advokater. Nemnda erfarer at omfanget av dokumenter synes å øke som resultat av digital saksportal. Nemnda har tidvis erfart at advokater bruker saken i nemnda for å få innsyn i barneverntjenestens saksdokumenter. Hensynet til klienter og sakens opplysning tilsier at advokater innhenter komplette saksdokumenter på et tidlig stadium av saken. Verken kommuneadvokaten eller private parter advokat bør bidra til at sakene blir mer volumiøse enn det som er nødvendig for sakens opplysning. Dette medfører at private parter mister oversikten. Provokasjoner bør forbeholdes dokumentasjon advokatene ikke selv har mulighet for å innhente hos barneverntjenesten/andre.
- Målrettet ressursbruk er viktig av hensyn til partene, og tidsbruken for alle involverte. Det er ikke formålstjenlig verken for sakens opplysning eller for partene at det sendes inn dokumenter som ikke tenkes brukt som bevis i forhandlingsmøtet. Advokatene bør ha en klar tanke om hva innsendt dokumentasjon skal belyse av det som er tvistetema.
- Det er fra nemndas side ønskelig at prosessfullmektiger for private parter samarbeider med kommuneadvokaten om et felles juridisk utdrag. Disposisjoner er ønskelig der sakens omfang/tvistetema tilsier det. Både utdrag og disposisjoner må utdeles i papir til nemndas medlemmer.
- Når partene har sammenfallende anførsler/er enig i et avgrenset faktum, vil nemnda fortsette å legge til rette for delvis skriftlig og delvis muntlig behandling. Dette kommer alle til gode ved at tidsbruken kan prioriteres mot det som er omstridt.
- Nemndsmøter starter som hovedregel kl. 09.00, men nemnda tilrettelegger for forsinket oppstart i enkelte tilfeller der sentrale aktører har lang reisevei etc.
- For fjernavhør gjelder tvistelovens bestemmelser. Sentrale aktører som fosterforeldre, sakkyndig og lignende må møte og forklare seg direkte for nemnda.
- Arbeidet som gjøres før forhandlingsmøte er svært viktig. Merk her det som er sagt om planmøte under punktet om barnevernlig prosess. Planmøte er viktig for å sikre god saksavvikling også i saker uten barn som parter. En rekke tema bør avklares i planmøte, og alle aktører bør prioritere god forberedelse før planmøte med nemnda.
- Anmodning om oppnevning av sakkyndig må tas opp så tidlig som mulig, og før saken berammes for å unngå ekstra arbeid, jf. at sakkyndig utredning alltid vil innebære utsettelse. Når det anmodes om sakkyndig, er det viktig å spesifisere hvilke problemstillinger/tvistetema man mener sakkyndig må utrede, og som ikke belyses gjennom ordinær bevisførsel.

